
І. В. Гаращук, старший науковий співробітник НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України

Роль постійних комісій місцевих рад у нормотворчому процесі

Стаття присвячена нормотворчій діяльності органів місцевого самоврядування. Автором проведено узагальнення поглядів вчених на проблеми підготовки оприлюднення, узгодження й опрацювання проектів нормативних актів постійними комісіями. Наголошується на важливості проведення досліджень практики нормотворчої діяльності постійних комісій місцевих рад як одного з основних чинників удосконалення роботи представницьких органів місцевого самоврядування.

Ключові слова: *нормотворчий процес, постійні комісії, органи місцевого самоврядування, муніципальна нормотворчість.*

Ефективність започаткованих в українському суспільстві реформ значною мірою залежить від якості їх нормативно-правового забезпечення. Результатом реалізації правових форм діяльності місцевих рад є їх рішення, які приймаються в колегіальному порядку, однак різноманітність та складність питань, віднесених до компетенції зазначених органів, необхідність прийняття узгоджених рішень, які відповідають вимогам законодавства, правилам нормотворчої техніки й інтересам

територіальної громади, створює необхідність детального вивчення, попереднього розгляду і підготовки питань, які належать до відання місцевих рад. Проте слід відзначити, що якість нормотворчої діяльності органів місцевого самоврядування залишається на невисокому рівні. За результатами проведеного моніторингу було встановлено, що майже 60% документів, розроблених на місцях, не відповідають принципам державної регуляторної політики. При цьому майже половина з усіх прийнятих документів була скасована через порушення регуляторної процедури. З метою поліпшити якість регуляторних актів постановою Кабінету Міністрів України № 634 від 23 вересня 2014 р. [1] був затверджений порядок підготовки пропозицій щодо удосконалення проектів регуляторних актів, які розробляються органами місцевого самоврядування, керуючись яким, Державна регуляторна служба здійснює превентивний контроль проектів регуляторних актів, які розробляються сільськими, селищними, міськими, районними у містах, районними та обласними радами, проводить аналіз поданих документів на відповідність вимогам ст. 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» [2] та готує пропозиції з обґрунтованими зауваженнями та висновками (у разі їх наявності).

Аналогічні проблеми існують і при підготовці нормативних актів в інших сферах життя територіальних громад, тому в науковій літературі активно обговорюється і аналізується нормотворча діяльність органів місцевого самоврядування. Питання локальної нормотворчості в свої роботах розглядали М. О. Баймуратов, І. І. Бодрова, О. В. Батанов, В. М. Кампо, П. М. Любченко, М. П. Орзіх, М. О. Петришина, В. Ф. Пітцик, Ю. С. Шемшученко та ін. [3; 4; 5; 6; 7; 8]. Однак з огляду на складність зазначених питань та різноманітність підходів до їх розв'язання потребують аналізу та вирішення проблеми нормотворчості місцевих рад та участі в цьому процесі їх постійних комісій, що має не лише теоретичне, а й важливе практичне значення. До того ж, необхідність детального вивчення ролі постійних комісій місцевих рад у нормотворчому процесі обумовлюється необхідністю прийняття низки нормативно-правових

актів на локальному рівні (регламент, положення про постійні комісії, положення про порядок нормотворчої діяльності органів місцевого самоврядування тощо), в яких мають бути нормативно встановлені та закріплені межі сфер нормотворчої діяльності, порядок підготовки і попереднього розгляду питань, які належать до відання місцевих рад.

Кількість нормативних актів, які приймаються місцевими радами, постійно зростає, що зумовлює необхідність добре організованої підготовчої роботи. Адже ефективність актів місцевого самоврядування багато в чому залежить від ретельності роботи органів і посадових осіб на етапі їх розробки і прийняття. Робота у постійній комісії над питаннями, що входять до компетенції місцевої ради, забезпечує можливість детального обговорення кожного питання, заслуховування думки експертів, врахування думки кожного члена комісії, посадових осіб виконавчих органів тощо, що зазвичай є неможливим у межах одного пленарного засідання. У процесі підготовки до розгляду питань у постійних комісіях депутати мають змогу уважно дослідити питання порядку денного сесії, сформувати власну думку, провести дискусію у комісії, маючи змогу отримати додаткові аргументи і сформувати об'єктивний погляд щодо запропонованого проекту рішення до його розгляду на пленарному засіданні [9, с. 120]. Однак, як свідчить практика, підготовка, прийняття та реалізація актів місцевого самоврядування не завжди здійснюються з дотриманням таких загальних принципів, як законність, демократизм, широке залучення громадян, гласність і врахування громадської думки, колективність і колегіальність, гуманізм і справедливість.

Підкреслюючи велике значення постійних комісій для роботи ради, Г. В. Задорожня зазначає: а) представницький орган не спроможний в сесійний період, який відбувається з періодичністю в декілька місяців, охопити весь комплекс різногалузевих та функціональних питань, що потребують своєчасного та дієвого вирішення, оскільки значна частина проблем потребує попереднього вивчення справи профільними постійними комісіями; б) такий спосіб організації комісій дозволяє радам

структурувати виконання ними відповідного обсягу роботи; в) завдяки існуючій системі постійних комісій представницький орган має об'єктивну можливість отримувати підготовлені фахівцями проекти рішень та програм, що не лише значно полегшує, а й прискорює його роботу; г) здійснення комісіями підготовчої діяльності зменшує ризик прийняття радами неефективних і непродуманих рішень; д) існуюча система комісій дозволяє радам використовувати їх як засіб здійснення контролю в різних сферах муніципальних відносин; е) сильна система комісій робить сильним представницький орган, оскільки важко уявити конструктивну роботу рад за наявності «слабких» комісій [10, с. 86].

Відповідно до ч. 4 ст. 47 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» постійні комісії за дорученням ради або за власною ініціативою попередньо розглядають проекти програм соціально-економічного і культурного розвитку, місцевого бюджету, звіти про виконання програм і бюджету, вивчають і готують питання про стан та розвиток відповідних галузей господарського і соціально-культурного будівництва, інші питання, які вносяться на розгляд ради, розробляють проекти рішень ради та готують висновки з цих питань, виступають на сесіях ради з доповідями і співповідями.

Дана норма на практиці має різне тлумачення. Перша позиція зводиться до того, що усі пропозиції щодо питань на розгляд місцевої ради повинні розглядатися постійними комісіями. Прихильники другої позиції вважають, що зазначений правовий припис не є імперативною вимогою, а тому певні пропозиції щодо питань порядку денного можуть не розглядатися постійними комісіями. Для прикладу, згідно з ч. 2 ст. 37 Регламенту Харківської міської ради 7-го скликання [11] внесення до порядку денного додаткових питань на засіданні міської ради можливе лише у разі наявності погодження профільної постійної комісії та Юридичного департаменту Харківської міської ради.

Аналіз судової практики свідчить, що попередній розгляд постійними комісіями питань порядку денного сесії місцевої ради є обов'язковим. Берегівський районний суд Закарпатської області постановою від 7 травня 2014 р. (справа № 297/726/14-а)

постановив визнати протиправним та скасувати рішення поза-чергової (друге засідання) 30-ї сесії 6-го скликання Берегівської міської ради від 24 лютого 2014 р. № 1638 в частині звільнення заступника голови Берегівської міської ради з займаної посади. Підставою для прийняття такого рішення стало порушення процедури підготовки та прийняття рішення. Зокрема, не були дотримані вимоги ст. 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» щодо опублікування проекту за 20 робочих днів до дати його розгляду, порушені норми Регламенту міської ради щодо попереднього розгляду проекту відділами апарату ради та постійною комісією, та невключення цього питання до порядку денного.

Порядок денний сесії ради формує сільський, селищний, міський голова. Більш детально ці питання регулюються регламентом місцевої ради. Разом з тим недосконалість законодавчого закріплення сесійної діяльності місцевих рад призводить до того, що в регламентах по різному регулюються процедурні питання нормотворчої діяльності постійних комісій. Для прикладу, згідно з ч. 10 ст. 31 Регламенту Харківської міської ради 7-го скликання [11] підготовлений секретарем перелік узгоджених і завізованих проектів рішень направляється не пізніше ніж за 20 днів до початку сесії міському голові для вирішення питання щодо включення до проекту порядку денного. Міський голова визначається щодо включення внесених пропозицій до проекту порядку денного чергової сесії, і вищевказані документи з відповідною резолюцією передаються для доопрацювання секретареві міської ради.

Відповідно до частин 4, 5 ст. 36 Регламенту Харківської міської ради 7-го скликання [11] постійні комісії та інші суб'єкти нормотворчості розглядають пропозиції, що надійшли, у встановлений міським головою термін із запрошенням виконавців проектів рішень, а також за необхідності із залученням фахівців, їх висновки і рекомендації обов'язково повинні містити обґрунтування щодо доцільності чи недоцільності розгляду цієї пропозиції на пленарному засіданні. Не пізніше ніж за 10 днів до початку пленарного засідання сесії міської ради висновки і рекомендації постійних комісій направляються міському голові,

секретареві міської ради та суб'єктам нормотворчої ініціативи. Пропозиції щодо проекту порядку денного сесії міської ради та проектів рішень порядку денного узагальнюються секретарем міської ради.

Отже, відповідно до положень Регламенту Харківської міської ради 7-го скликання спочатку формується проект порядку денного сесії ради, а потім ці питання розглядаються постійними комісіями. При цьому висновки і рекомендації постійних комісій мають бути направлені міському голові, секретареві міської ради та суб'єктам нормотворчої ініціативи не пізніше ніж за 10 днів до початку пленарного засідання сесії міської ради. Таким чином, у постійних комісій менше 10 днів для розгляду пропозицій до проекту порядку денного чергової сесії. За такий короткий проміжок часу організувати належне опрацювання проектів нормативно-правових актів, розглянути пропозиції до цих проектів досить складно.

Подібна практика існує в більшості місцевих рад, тому розгляд постійними комісіями пропозицій до проекту порядку денного здійснюється суто формально. Зважаючи на це, депутати часто не з'являються на засідання постійних комісій, а за відсутності кворуму неможливо схвалити висновки і рекомендації постійних комісій. Це змушує керівництво місцевих рад використовувати таку організаційну форму роботи, як спільні засідання постійних комісій

Згідно з ч. 6 ст. 37 Регламенту Харківської міської ради 7-го скликання, якщо за наслідками розгляду на засіданнях постійних комісій до проектів рішень було внесено зміни та доповнення, зазначені питання можуть бути додатково розглянуті на спільному засіданні постійних комісій. Подібні положення дозволяють керівництву місцевих рад шляхом проведення спільних засідань постійних комісій отримати позитивне рішення по тих питаннях, що з тих чи інших причин не пройшли експертизи у профільних комісіях, чи до первинного варіанту відповідних проектів було внесено зміни та доповнення.

Відповідно до ч. 7 ст. 37 Регламенту Харківської міської ради 7-го скликання, за необхідності оформлені та підготовлені проекти рішень можуть бути внесені міським головою або секрета-

рем міської ради на розгляд спільного засідання постійних комісій. Питання, розглянуті та погоджені на спільних засіданнях постійних комісій або які потребують оперативного вирішення, можуть бути включені міським головою до проекту порядку денного (ч. 7 ст. 36 Регламенту). Подібні правові норми досить часто використовуються для обходження встановленої законодавством необхідності попереднього розгляду питань порядку денного сесії у профільних комісіях.

Досить поширеною є практика, коли радою за один чи два дні до пленарного засідання проводиться спільне засідання постійних комісій, на яке виносяться десятки питань порядку денного. Науковці неодноразово наголошували, що практика заміни засідань профільних постійних комісій їх спільними засіданнями приховує в собі небезпеку позбавлення депутатів можливості глибокого дослідження питань порядку денного сесії, їх детальної експертизи, кваліфікованої дискусії. Якщо проводиться спільне засідання усіх чи більшості постійних комісій, то в такому форматі воно практично не відрізняється від пленарного засідання місцевої ради, фактично відбувається підміна однієї організаційної форми роботи іншою [9, с. 120, 131].

Як уявляється, більш раціонально організована нормотворча діяльність Київською міською радою. Відповідно до ст. 23 Регламенту Київської міської ради [12] проекти рішень Київради реєструються в управлінні організаційного та документального забезпечення діяльності Київської міської ради не пізніше двох днів з дня надходження. Протягом трьох днів з дня реєстрації проекту рішення Київський міський голова або заступник міського голови – секретар Київради надає доручення щодо розгляду проекту рішення профільній постійній комісії, яка, враховуючи функціональну спрямованість постійних комісій, визначається профільною з попереднього розгляду відповідного проекту рішення, а також іншим постійним комісіям відповідно до їх функціональної спрямованості. Після реєстрації проекту рішення управління адміністративного та господарського забезпечення Київської міської ради робить сканкопію проекту рішення Київради та додатків до нього, в той же день розміщує відповідні матеріали на офіційному веб-сайті Київради

(www.kmr.gov.ua), а управління організаційного та документального забезпечення діяльності Київської міської ради направляє оригінал проекту рішення і його письмові копії для розгляду постійним комісіям Київради.

Постійні комісії Київради (окрім профільної) протягом чотирнадцяти днів з моменту реєстрації проекту рішення у комісії опрацьовують його та за результатами розгляду підтримують проект рішення Київради (візують проект рішення без зауважень чи візують із зауваженнями чи пропозиціями) або відхиляють проект рішення. Зауваження чи пропозиції викладаються у висновку постійної комісії та направляються до профільної постійної комісії та є обов'язковими для розгляду останньою. У разі ненадходження до профільної постійної комісії письмової інформації про результати розгляду постійною комісією проекту рішення протягом встановленого строку, проект рішення вважається погодженим такою постійною комісією.

Профільна постійна комісія протягом тридцяти днів з моменту реєстрації проекту рішення у комісії опрацьовує його та за результатами розгляду проекту рішення: 1) підтримує проект рішення Київради (візує проект рішення без зауважень або із зауваженнями чи пропозиціями); 2) за згодою суб'єкта подання направляє проект рішення на доопрацювання, в тому числі шляхом створення робочої групи постійної комісії для доопрацювання проекту рішення; 3) відхиляє проект рішення.

У разі підтримання проекту рішення, а також висловлення зауважень та пропозицій до проекту рішення профільна постійна комісія направляє проект рішення для опрацювання до управління правового забезпечення діяльності Київської міської ради, яке протягом чотирнадцяти днів: а) погоджує проект рішення без зауважень (візує проект рішення); б) надає правовий висновок щодо невідповідності проекту рішення чи його окремих положень вимогам законодавства, надає зауваження і рекомендації, зокрема рекомендації стосовно порядку розгляду проекту рішення. Якщо управління правового забезпечення діяльності Київської міської ради протягом чотирнадцяти днів не розглянуло проект рішення, останній вважається погодженим управлінням. Правовий висновок управління правового забез-

печення діяльності Київської міської ради щодо невідповідності проекту рішення чи його окремих положень вимогам законодавства є обов'язковим для розгляду профільною постійною комісією на її найближчому засіданні. За результатами такого розгляду профільна постійна комісія приймає рішення або щодо внесення на розгляд Київради проекту рішення, або щодо відхилення проекту рішення. У разі якщо профільна постійна комісія протягом встановленого строку не розглянула проект рішення, останній вважається погодженим профільною постійною комісією.

Погоджений управлінням правового забезпечення діяльності Київради проект рішення Київської міської ради передається профільною комісією до управління організаційного та документального забезпечення діяльності Київської міської ради для попереднього формування проекту порядку денного пленарного засідання Київради.

У разі відхилення проекту рішення профільна постійна комісія направляє проект рішення суб'єкту подання з відповідним висновком. Відхилений або не розглянутий профільною постійною комісією у встановлений строк проект рішення може бути поданий суб'єктом подання для опрацювання до управління правового забезпечення діяльності Київської міської ради. Суб'єкт подання може подати відхилений профільною постійною комісією проект рішення разом із погодженням, або правовим висновком управління правового забезпечення діяльності Київради, або не розглянутий проект рішення у встановлений строк (разом із письмовою заявою про те, що проект рішення вважається погодженим у зв'язку із закінченням строків розгляду) до управління організаційного та документального забезпечення діяльності Київської міської ради для попереднього формування проекту порядку денного пленарного засідання Київради.

Така регламентація порядку нормотворчої діяльності сприяє реалізації прав суб'єктів подання проектів, дає змогу глибоко і всебічно розглядати усі питання порядку денного. Робота комісій забезпечує ефективний розподіл праці депутатів, спрямовуючи їхні час і зусилля на розв'язання питань, щодо яких пред-

ставник громади є найбільш обізнаним, а отже, у підготовку та експертизу яких спроможний зробити найбільший внесок [9, с. 122]. Водночас слід звернути увагу, що в регламентах місцевих рад практично не приділяється увага питанню взаємодії постійних комісій та населення. Але, як свідчить зарубіжна практика, комісії муніципальних рад виступають сполучною ланкою між радами і населенням [13, с. 99]. У регламенті місцевої ради, положенні про постійні комісії має бути визначено види проектів нормативних актів місцевих рад, які підлягають обов'язковому оприлюдненню, порядок їх оприлюднення, організації обговорення, узагальнення пропозицій громадян.

Оцінити практику нормотворчої роботи постійних комісій громадянам досить складно, адже звіти про роботу постійних комісій оприлюднюються досить рідко, а в більшості оприлюднених звітів, зазвичай, наводяться статистичні дані про кількість проведених засідань, про кількість розглянутих питань, про участь у певних заходах, реагування на проблеми, що виникають у територіальній громаді, районі, області.

У перспективі необхідно, щоб кожна постійна комісія на веб-сайті місцевої ради мала окрему сторінку, на якій постійно оприлюднювалася інформація про її діяльність, проекти нормативних актів, які розробляються постійною комісією, чи знаходяться на розгляді, інформація про узагальнення пропозицій до проектів нормативних актів, які надходять від громадян, їх об'єднань, інших суб'єктів. Саме так виглядає офіційний веб-сайт Київської міської ради [14], з якого можна дізнатися про заплановані засідання постійної комісії, ознайомитися з протоколами засідань, іншими матеріалами, протокольними дорученнями комісії. Оприлюднена інформація про проекти, які знаходяться на розгляді комісії: дата реєстрації проекту, номер реєстрації, суб'єкт подання, проект рішення.

Підводячи підсумок, слід відзначити важливість проведення постійних досліджень практики нормотворчої діяльності постійних комісій місцевих рад, адже це один із основних чинників удосконалення роботи представницьких органів місцевого самоврядування. Місцевим радам необхідно більше приділяти увагу питанням удосконалення нормотворчої діяльності, ви-

вчати досвід інших регіонів, проводити постійний моніторинг практики застосування актів для виявлення оптимальних напрямів їх вдосконалення, виявляти прогалини, протиріччя та інші недоліки нормативних актів, налагодити роботу щодо прогнозування позитивних і негативних наслідків, що можуть виникнути на практиці у зв'язку з прийняттям нового акта, та враховувати їх у процесі нормотворчої діяльності. Досвід регламентації процесу підготовки, оприлюднення, узгодження й опрацювання проектів нормативних актів постійними комісіями Київської міської ради заслуговує вивчення і впровадження іншими місцевими радами, що безперечно сприятиме подальшому розвитку місцевого самоврядування в Україні, як демократичної та дієвої системи місцевого управління.

Список використаних джерел

1. Про порядок підготовки пропозицій щодо удосконалення проектів регуляторних актів, які розробляються органами місцевого самоврядування [Текст] : постанова Каб. Міністрів України № 634 від 23 верес. 2014 р. // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 95. – Ст. 2733.
2. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності [Текст] : Закон України від 11.09.2003 № 1160-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. – № 9. – Ст. 79.
3. Баймуратов, М. А. Европейские стандарты локальной демократии и местное самоуправление в Украине [Текст] / М. А. Баймуратов. – Харьков : Одиссей, 2000. – 225 с.
4. Проблеми функціонування місцевих рад та їх виконавчих органів [Текст] : монографія / за ред. Ю. М. Тодици. – Х. : Право, 2009. – 540 с.
5. Батанов, О. В. Муніципальне право України [Текст] : підручник / О. В. Батанов. – Х. : Одисей, 2008. – 528 с.
6. Кампо, В. Український муніципалізм: історія і сучасність [Текст] / В. Кампо // Хроніка – 2000 : укр. культурол. альм. – К., 1998. – Вип. 27/28. – С. 492–504.
7. Любченко, П. М. Муніципальне право України [Текст] : навч. посіб. / П. М. Любченко. – Х. : ФІНН, 2012. – 496 с.
8. Петришина, М. О. Загальна характеристика нормотворчого процесу в органах місцевого самоврядування в Україні [Текст] / М. О. Петришина // Право України. – 2010. – № 4. – С. 329–335.
9. Любченко, П. М. Організаційні форми роботи представницьких органів місцевого самоврядування [Текст] : монографія / П. М. Любченко, С. О. Семко. – Х. : Право, 2012. – 216 с.

10. Задорожня, Г. В. Постійні комісії представницьких органів місцевого самоврядування [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / Задорожня Галина Володимирівна ; Ін-т законодавства Верхов. Ради України. — К., 2006. — 224 с.
11. Регламент Харківської міської ради 7 скликання [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/ru/gorodskaya-vlast/gorodskoj-sovet/reglament.html>.
12. Регламент Київської міської ради [Електронний ресурс] : затв. рішенням № 351/351 від 12.11.2014. — Режим доступу: <http://kmr.gov.ua/uk/content/reglament-kyuivradu>.
13. Гарашук, І. В. До проблеми формування комітетів (комісій) муніципальних органів зарубіжних країн [Електронний ресурс] / І. В. Гарашук // Держ. буд-во та місц. самоврядування. — 2014. — Вип. 27. — С. 92—103. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dbms_2014_27_9.
14. Офіційний веб сайт Київської міської ради [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://kmr.gov.ua/uk/comisii/28/proekt>.

И. В. Гарашук

Роль постоянных комиссий местных советов в нормотворческом процессе

Статья посвящена нормотворческой деятельности органов местного самоуправления. Автором проведено обобщение взглядов ученых на проблемы подготовки, согласования и проработки проектов нормативных актов постоянными комиссиями. Отмечается важность проведения исследований практики нормотворческой деятельности постоянных комиссий местных советов как одного из основных факторов усовершенствования работы представительских органов местного самоуправления.

Ключевые слова: *нормотворческий процесс, постоянные комиссии, органы местного самоуправления, муниципальное нормотворчество.*

I. V. Garashchuk

The role of the standing committees of local councils in the legislative process

The effectiveness of the initiated reforms in the Ukrainian society is substantially dependent of the quality of their regulatory and legal support. The result of the implementation of the legal forms of activity of local councils are their decisions which are reached in a collegiate manner, but the variety and complexity of the issues related to the competence of these authorities, the necessary for the concerted decision to be made which meet requirements of law, the rules of norm settings and

interests of communities, creating a need for detail review, preliminary consideration and providing questions relating to local councils. However, it should be pointed that the quality of the local councils norm settings still on the low level.

There are similar problems during the preparation of regulations governing in another aspects of communities, that is why in scientific literature strongly arguing and analyzing norm settings of local authorities. The article is devoted to the role of the standing committees of local councils in norm settings.

The quantity of legal regulations which were adopted by local councils are constantly increasing which in tern lead to necessitating a well-organized preparation. The effectiveness of the legal acts of the local authorities depends on thorough of authorities and officials during the development and adoption. The work in the standing committee on issues within the jurisdiction of the local council, allows a detailed discussion of each question, be hearing the views of experts, taking into account the opinion of each member of the commission and officials of the executive bodies and the like, it is usually impossible in one plenary session.

However, in practice, the preparation, adoption and implementation of acts of local self-government are not always carried out with the following general principles as the principle of law, democracy, promotion of the participation of citizens, transparency and responsiveness to public opinion, collective and collegial, humanism and justice.

The author notes the importance of continuing research practice norm-setting activities of the standing committees of local councils, because this is the one of the main factors to improve the work of representative bodies of local self-government. The local councils have to pay more attention to the improvement of standards of norm settings, to consider the experience of other regions, continue monitoring of the practice of acts to identify the best areas to improve them, identify gaps, inconsistencies and other shortcomings of the regulatory acts, establish the work on the prediction of positive and negative consequences that might arise in practice in connection with the adoption of the new act, and take them into account in the process of standard-setting activities. Experience of the regulation process of preparation, publication, negotiation and drafting of regulations by the standing committees of the Kiev city council deserves research and implement other local councils, undoubtedly will contribute to the further development of local self-government in Ukraine as a democratic and efficient local government system.

Keywords: *standard-setting process, permanent commissions, local self-government, municipal law-making.*